

Muzici nije mesto u kongresnim dvoranama. Ja muziku uvek vezujem za prostore u kojima se dešava. Reći da prostor nije bitan za koncerti isto je tako površno kao i reći da odelo ne čini čoveka



## Grad u kome je stalo vreme

Razgovor vodila: Milica Savić

Muzika, kompozicija je definitivno jedan od glavnih, sporednih činilaca ljudske istorije i svakodnevnice. Umetnost uz koju se iz druge dimenzije sagledava život, šire vidici, bude emocije, raspoloženja, predstave o događajima uz organizovane zvuke. Muzika... iznosi umetnikovu zamisao naizmeničnim redanjem glasova prirode, okruženja. Umetnik obeležava večnost kroz svoja dela, a Aleksandar Simić je neko ko će uz svo preziranje lažne skromnosti obeležiti istoriju ovog grada, iz milion razloga koji su u njegovoj duši, svesti.

Zašto ovaj grad? Vreme je stalo kao da su se kazaljke zaustavile i vezuju nas za trenutke koje bi sa pravom želeli da zaboravimo, a neke zauvek zapamtimo. Postoje trenutci kada miris lipe uspe da mi zukne kroz inače zapušene nozdve i vrati u vreme bezbednog, mirnog osećaja. Pre par godina sam počeo da sastavljam zbirku klavirskih minijatura "Uspomene iz detinjstva" za klavir u četiri ruke. Nakon nekog vremena pogledao sam naslove pojedinačnih kompozicija i prepoznao trenutke koji su me inspirisali. Došao sam do spoznaje da detinjstvo kod mene zadire i u noviju prošlost. Detinjstvo je pojam vezan za bezbednost, verovanje u čuda i ne prestaje sa pojavom puberteta, a veliki deo mog detinjstva vezan je za Beograd koji još uvek negde postoji.





spomen ploče "Ovde je od ... do ... živio i stvarao Aleksandar Simić". Videćemo da li će ministar održati obećanje. (Uz smeh dodaje naš sagovornik)

*Kažeš "na svim adresama". Tvoja najdraža ploča bi se nalazila... gde?*  
 Ulica Majke Jevrosime. Suturen, u kojoj smo posle imanja sa 16 duša iz sunčanog Singapura došli moja porodica i ja. Iz perspektive vlažnog podruma logično je doživeti Beograd kao kaznu. Međutim, mislim da je to jedan od lepših perioda mog života, doduše, možda i zato što nije trajao duže od 6 meseci. Beograd sam uvek doživljivao kao mesto kome se vraćam, možda je baš zato zadržao specifičan šmek.

*To su sigurno mesta koja se nikada neće naći na turističkoj mapi Beograda, a tebi nose poseban osećaj. Svaka od nas ih ima, a koja su tvoja?* Ne samo u Beogradu već u svakom gradu posebna mesta su ašćinice – jedarnice, od najsnobovskijih do najmasnijih, onih prljavih, smrdljivih. Redovno se u ovim drugim bolje jede. Šetajući gradom muškarci se obično okreću za devojkama, ja za pecivom. Poznat je vic o Sarajlijii koji posle čevapa, bureka i pečenja, traži dve pogačice da bi ih stavio na oči uz rečenicu "Na, jed'te p.... vam materino". Taman da sam i pre minut izašao iz kluba književnika od Bude, poleteo bih u pekaru na prvi miris bureka. Kao klinac sam od starijih slušao priče o krckavom sitnišu koji ostaje od bureka i koji je prodavan u fišecima za neki mali novac. Sada toga više nema, nego nas gledaju belo kada tražite 150 grama i objašnjavaju da prodaju samo na četvrt. Mesto hleba i bureka forsiraju dansko pecivo i lisnata peciva. Mislim da je to odlična alegorija promene koju je Beograd doživio.

*Zvučiš nostalgичno... Ma koliko nostalgičan, jedna vrsta koketerije sa starobeogradštinom mi je uvek išla na jetru. To su, recimo, oni ljudi rođeni posle II svetskog rata koje "pamte" samo predratna imena ulica. Dolazim iz porodice koja je bila sve osim titoistička, ali glavnu ulicu još uvek zove Maršala Tita. Nekako mi je teško da preko usana prevalem Srpskih vladara. Na neke od njih nemam baš najlepše uspomene.*

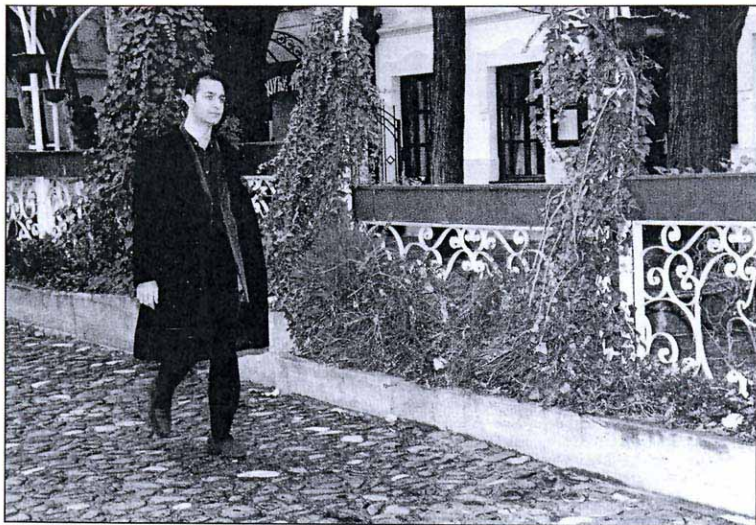
*Koje su tvoje gradske adrese? Postoji par adresa na kojima sam živio u Beogradu. Sećam se, kada je moj drug Branislav Lečić postao ministar kulture, to veče je došao da se zajedno radujemo. Rekao sam mu da me je zeznuo jer sada ne mogu da udaram reket ministarstvu, ali da tražim od njega jednu stvar – da na svim adresama gde sam živio budu postavljene*

*Mi smo uglavnom do sada pričali o lepim stvarima koje treba pamtiti, a da li postoje i ružne, neke manje prijatne? Naravno da su 90-te ostavile najsnažniji i najružniji trag u mom pamćenju. Ja bih ga lično najradije izbrisao, ali mislim da bi za kolektivnu svest to bilo jako nezdravo. Moramo i njih zapamtiti i iz njih izvuci pouku. Ne želim više o tome.*

*Čega se još sećaš? Beograd pamtim i po batinama, od onog: Što si dir'o moju mladu sestru, preko: Skidaj patike i fajkeru, do onog za mene najgoreg: Daj užitul Jednom me je u Beogradu udario i autobus, i to pandurski. Pobegao je sa lica mesta i nikad ga nismo pronašli.*

*Svi mi koji živimo u Beogradu svesni smo njegovih mana. Šta je sa Sašom kao umetnikom u ovom gradu? Mislim da neću biti prvi koji će primetiti da grad ne ceni dovoljno svoje ljude. Ovde svojevremeno nije bilo mesta za jednog Ajnštajna, koji je u jednom trenutku hteo bilo kakav posao. Čuo sam da je i Miša Majski konkurisao za predavača na muzičkoj akademiji i bio odbijen, ali me je možda najviše*





porazila afera oko sabotiranja Divčevog članstva u MOK-u, i kasnije predsedništvu JOK-a. Tada sam shvatio da neke stvari čovek jednostavno ne sme da očekuje ovde da ne bi sebe doveo u situaciju da bude ogorčen. Tako smo često dovedeni u iskušenje da u samoodbrani zaboravimo na ovaj grad. To je ujedno i razlog zašto je prošlo gotovo 5 godina od mog poslednjeg koncerta. Počeo sam relativno skoro da vozim i otkrio još jednu stvar u vezi sa Beogradom: nigde mesta za parkiranje.

*Da li se slažeš sa činjenicom da kod nas ne postoji ni dovoljno kvalitetnih koncertnih prostora? To je opštepoznata činjenica. Muzici nije mesto u kongresnim dvoranama. Ja muziku uvek vezujem za prostore u kojima se dešava. Reći da prostor nije bitan za koncert isto je tako površno kao i reći da odelo ne čini čoveka. Gradski prostori koje sam birao za svoje koncerte uvek su nosili jedan neophodni deo atmosfere – SKC, Kuća Krsmanovića, Narodno pozorište. Kada nisam mogao da muziku donesem muziku u enterijer, onda sam prenosio sam enterijer. Tako sam svojevremeno sa Janošem Mesarašom islikao Rimski bunar na Kališu, kao*

scenografiju za svog Fausta. Gradski prostori jesu scenografija gradskih priča.

*Koliko inspiracije ti pružaju beogradske ulice? Kada šetaš ulicom najbolje teme nastaju obično pri povratku domu, u stanju rasterećenosti od klavira i partiturne hartije. Tu važi ona italijanska da "Ne vredi muzika koja ne može da se opeva". Ima nešto u tome.*

*Klavis? Jednom ga je neko u pesmi posvećenij menij nazvao "Kućom od drveta". On to i jeste, moj drugi dom.*

*Koji kompozitor su ti uzori? Svi koji su pisali dobru muziku, ali, ako moram da biram između onih cerebralnih i onih osećajnih, opredeljujem se za osećajne - Čajkovski, Šostakovič, Barber.*

*Tvoja životna priča vezana za odabir zanimanja kompozitora je prilično zanimljiva. Zašto baš kompozitor postaje egzaktne nauke? Poznato je da sam u muziku ušao jako kasno. Do moje 15-te godine su mi govorili da bih*



mogao da se bavim svim osim muzikom (loše sam pevaó). Onda sam otkrio da postoje drugi naèini muzièkog izražavanja – sviranje, pisanje, i shvatio da me Gospod stvorio za to iako su svi mislili da sam muzièki idiot. Ono što posle svih ovih godina i mene samog iznenađuje je dar za èitanje nota sa lista. Mislio sam da èu se navièi da živim s njim, ali me svaki put istinski obraduje i olakša stvar.

*Možda je to verifikacija nepretenciozne osobine genija koji sa lakoćom radi stvari komplikovane za druge ljude. Za tebe genije...? Genije... neko ko pobeđuje dimenzije, transcendirá i to uopšte ne bira, već je na to primoran Višom silom. Još nešto jako bitno – nužda i rok, èesto i besparica.*

*Tvoja poslednja kompozicija se zove "Grad u kome je stalo vreme". Sledeće godine će biti premijerno izvedena u Petrogradu, povodom 300 god. od osnivanja grada. Reci nam nešto o tome. "Grad u kome je stalo vreme" je naslov koji sam preuzeo od Bohumila Hrabala, sigurno jednog*

od najtoplijih pisaca svih vremena. Bilo mi je dovoljno da vidim korice Hrabalovog romana i postalo mi je potpuno jasno o kom "gradu" se zapravo radi. Muziku sam vrlo namerno počeo da pišem, pre nego što sam proèitao i jedan redak stalog teksta. Mislim da svako ima svoj "grad u kome je stalo vreme". U onom najoèiglednijem smislu, to su sva ona mesta od kojih je satkana mreža naše prošlosti, naših sećanja i uspomena. Za nekoga je to jedan grad, a za nekoga više. Ono što je meni bilo interesantnije je činjenica da gotovo svako od nas ima jedan grad u kome na javi nikada nije bio, ali koji redovno posećuje u snovima. On je uvek isti. Znaete taèno i gde je koja ulica, i biblioteka, i park i trg sa zvonikom. Njime se ne koraa. Njime se pre lebdí na nekih 30 cm do metar i po iznad zemlje. Ima još nešto: on je uvek pust. Jedino sam u njemu sretao svoje mrtve. Dedu u prodavnici bicikala, baku u parku... To je mesto u kome je zaista stalo vreme, u kome neumoljivi dželat èetvrtle dimenzije polaže svoju oštricu pred kapijama grada. To je Atlantida, to je, u stvari, Novi Jerusalim.